

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 090059 17 Рев
Бања Лука, 08.02.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Т.Р.С. а.д. Б.Л., Д., Б.Л., против туженог П. Р.С. а.д. Б.Л, кога заступају пуномоћници, М.П. и С.Г., адвокати из Б.Л., ради исплате дуга, вриједност спора 172.635,33 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 090059 17 Пж од 13.09.2017. године, на сједници одржаној дана 08.02.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда Бања Лука 57 0 Пс 090059 10 Пс од 16.02.2017. године тужени је обавезан да тужитељу, на име дуга, исплати износ од 172.635,33 КМ, са законском затезном каматом почев од 20.12.2009. године па до исплате, као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 3.440,00 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 090059 17 Пж од 13.09.2017. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Одбијен је и захтјев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка као неоснован.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужени, због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужени обавезе да му, по рачуну за телефонске услуге, изврши исплату износа од 172.635,33 КМ, са законском затезном каматом почев од 20.12.2009. године, уз накнаду трошкова поступка.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, поведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да су тужитељ и тужени закључили уговор о претплатничком односу за ISDN BRA дана 29.03.2005. године под бројем 1-01-1287/05, предмет којег је заснивање претплатничког односа на изграђеној Дигиталној мрежи са интегрисаним услугама за ISDN базни приступ и прикључење терминалне опреме; да се, према пријави узнемирујућих позива број 1/2.3-4928/09 од 17.11.2009. године, тужени обраћао тужитељу због проблема које има са долазним позивима на телефонски број туженог 051/241-500, који су упућени са непознатих бројева из иностраних земаља; да се тужени захтјевом 1/2.3-4928/09 од 24.11.2009. године обратио тужитељу за доставу листинга одлазних позива са ISDN PRA са носећим бројем 051/241-500 за мјесец новембар 2009. године; да је обавјештењем број 04-70761-1/09 од 28.11.2009. године тужитељ обавијестио туженог да је извршио контролу и утврдио да је тужени имао 14 долазних позива из иностранства и то 10 из М. и да, због мањег броја позива и чињенице да су исти престали након достављања обавјештења од стране туженог, није предузимао одговарајуће радње за њихово даље онемогућавање, уз истовремено обавјештавање туженог да је, у праћењу потрошње корисника, на систему код туженог примијећен велики број минута одлазног саобраћаја оствареног према М. са ISDN PRA са носећим бројем 051/241-500, уз препоруку туженом да изврши провјеру своје опреме на коју је везан наведени број; да је тужитељ туженом испоставио рачун број 617924782/9 за период 01.11.2009. године до 30.11.2009. године на износ од 172.642,28 КМ; да је тужени дана 17.12.2009. године тужитељу упутио рекламацију на означени телефонски рачун у којој, између осталог, наводи да су рачуни туженог у последњих 6 мјесеци просјечно износили 8.200,00 КМ; да је тужитељ дана 25.12.2009. године одговорио на наведену рекламацију тако што је исту одбио као неосновану, уз навођење да је тужитељ извршио провјере на својој опреми и да је утврдио да је његова опрема исправна и да није постојала могућност злоупотребе од трећих лица, а да је телефонски саобраћај на који се тужени жали остварен са телефонског прикључка туженог и исправно је фактурисан; да је дана 04.01.2010. године тужени поднио жалбу на висину рачуна за мјесец новембар 2009. године, која је одлуком другостепене К.Т.С. број 1-04-3029/10 од 23.02.2010. године одбијена, уз поуку да тужени има могућност покретања управног спора; да тужени у овом поступку није доказао да је покренуо управни спор; да је тужени дана 04.02.2010. године Центру Б.Л. поднио пријаву због крађе импулса од стране НН лица; да, према подацима из налаза и мишљења вјештака електро струке Ч.М. и допуне налаза, произилази да је у конкретном случају тужитељ био оператер из чије мреже је позив послан, те је морао платити међународном оператеру према коме је позив послан износ који је производ цијене и суме трајања позива; да је спорни саобраћај настао у периоду 11.11.2009. године у 15 часова и 52 минута и трајао је до 20.11.2009. године до 11 часова и 12 минута; да исти није могао бити посљедица техничке неисправности опреме туженог, јер је иста кориштена без додатне техничке поправке и након престанка спорног саобраћаја; да је спорни саобраћај могао бити омогућен комбинацијом конфигурационих докумената на адаптеру и пожарном зиду који се налазе код туженог и да промјена у конфигурацији опреме и подешавање безбједоносних филтера која је направљена након што је спорни саобраћај препознат припада софтверском дијелу рада опреме туженог; да је исти посљедица рада малициозног софтвера који је могао бити инсталисан

на неком од рачунара у мрежи туженог и омогућио је приступ адаптеру користећи безбједоносне пропусте на мрежи туженог; да тужени није имао увид у одлазни саобраћај (који је регистрован само код тужитеља), што указује да је надзор над радом телефонске мреже туженог био ограничен и вршен је тако што је провјераван рад централе и повремено је вршено конфигурисање периферних уређаја адаптера и пожарног зида; да је тужени примијетио нерегуларност долазних позива, али није препознао о чему се ради; да у тренутку када се дешавао спорни саобраћај, то тужитељ није морао примијетити, јер није постојао механизам да га безусловно упозори на проблем; да је након првог упозорења од стране туженог могао да провјери о чему се ради, што је тужитељ и урадио и утврдио да саобраћај није регуларан; да на мрежу коју користи тужитељ не могу бити инсталирани нежељени софтвери јер су терминали којима се том мрежом управља изоловани од корпоративне мреже и од јавног интернета; да говорна мрежа туженог није спојена на јавни интернет (већ само са тужитељем), али да је други сегмент мреже (локална мрежа) повезан са интернетом; да се сличан случај десио и неколико година послје и да је исти посљедица грешке радника туженог који су изводили радове на конфигурацији мреже, о чему је тужени био обавијештен од стране тужитеља.

На темељу тих чињеница, имајући у виду тачке 12.5. и 12.15. Општих услова за пружање телекомуникационих услуга („Службени гласник Републике Српске“ број 68/06, даље: Општи услови), које прописују да се претплатнички телекомуникациони уређаји налазе у згради или на земљишту којег користи претплатник и да је претплатник дужан да их одржава у стању које обезбјеђује правилно обављање телекомуникационог саобраћаја, првостепени суд је закључио да је тужени као корисник услуге у обавези да брине о опреми и мрежи која је његово власништво, а тужитељ о исправности опреме, мреже и водова у његовом власништву. Утврђујући (на темељу података из налаза вјештака електро струке и исказа саслушаних свједока) да је спорни саобраћај настао због пропуста на конфигурацији опреме која је у власништву туженог, односно да се ради о нападу на мрежу туженог која није била довољно заштићена од таквих злонамјерних напада, имајући при томе у виду утврђену чињеницу - да је код туженог конфигурација опреме мијењана након спорног саобраћаја и да су након додатних осигурања на опреми туженог спорни позиви престали, те утврђујући да тужени није доказао постојање пропуста у погледу сигурности мреже у власништву тужитеља, првостепени суд је закључио да је тужитељ, као повјерилац, испунио своју обавезу и да је, сагласно одредби члана 262. став 1. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), овлаштен да од дужника захтијева испуњење његове обавезе. У погледу приговора да је тужитељ допринио настанку потрошње тако великог броја импулса, првостепени суд је становишта да је тужитељ благовремено реаговао и да према Општим условима није имао обавезу да свакодневно прати количину оствареног саобраћаја за своје кориснике. Сагласно томе, првостепени суд је судио тако што је захтјев тужитеља у цјелости усвојио.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, слиједом чега је изјављену жалбу одбио и првостепену пресуду потврдио.

Побијана пресуда је правилна и законита и ревизионим наводима није доведена у озбиљну сумњу.

Према чињеницама које су утврдили нижестепени судови, спорни саобраћај, који је тужитељ платио међународном оператеру према коме је позив послан, није резултат неисправности опреме тужитеља и туженог. Исти је резултат неовлаштених радњи трећег непознатог лица, али је настао услед безбједоносних пропуста на мрежи туженог, коју је у складу са Општим условима он одржавао (која је била повезана на јавни интернет). Насупрот томе, у доказном поступку није произашло постојање безбједоносних пропуста на мрежи тужитеља (која није била повезана са јавним интернетом), па се злоупотреба учињена од стране трећег лица и тиме спорни одлазни саобраћај не може ставити тужитељу на терет. Стога, те како је тужитељ испунио своју уговорену обавезу (омогућио слање међународних позива), то је тужени, примјеном одредбе члана 262. став 1. ЗОО, правилно обавезан на плаћање спорног рачуна. Тиме нису основани наводи ревидента да је погрешно примјењена наведена законска одредба.

Предња чињенична утврђења нижестепених судова, којима се приговара у ревизионим наводима, сагласно одредби члана 240. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), не могу бити предмет испитивања од стране овог ревизионог суда. При томе су, супротно ревизионим наводима, ова утврђења резултат правилне оцјене изведених доказа, превасходно оцјене налаза и мишљења (са допуном и изјашњењем на рочишту од 04.07.2016. године) вјештака електро струке, који је прихваћен као детаљан и урађен у складу са правилима струке, те исказа саслушаних свједока М.Г. (радник тужитеља), те Ј.Ђ. и О.Д. (радници туженог), чије исказе је првостепени суд прихватио као поуздане.

Према усменом изјашњењу вјештака, у тренутку одвијања спорног саобраћаја није постојао механизам који би тужитеља безусловно упозорио на постојање нерегуларности, а тужитељ је по пријему дописа туженог (којим се указивало на неуобичајене долазне, а не одлазне позиве) извршио провјеру и утврдио постојање нерегуларности о чему је дописом од 28.11.2009. године обавијестио туженог, који је након тога вршио побољшање безбједоносних услова на мрежи, након чега су спорни одлазни позиви престали, па се не могу прихватити ни ревизиони наводи да је тужитељ могао спријечити настанак спорног саобраћаја. При томе, како то правилно утврђује првостепени суд, одредбама Општих услова није прописана обавеза тужитеља да свакодневно прати телекомуникациони саобраћај својих корисника.

Неосновано је позивање ревидента да тужитељ није испоштовао тачку 1.7.3 Општих услова, којом је прописана обавеза пружања квалитетних и сигурних услуга, јер у конкретном случају није доказано да се ради о неквалитетном пружању услуге од стране тужитеља. Није од утицаја ни позивање на тачку 1.16.4. Општих услова, која прописује да је пружалац услуга дужан у нормалним условима отклонити техничку сметњу у пружању основних телекомуникационих услуга у року од 24 часа, јер како је већ речено спорни саобраћај није резултат техничке неисправности опреме тужитеља.

Нису основани ревизиони наводи којима се ревидент позива на одредбу члана 267. ЗОО, јер се у конкретном случају не ради о накнади штете, већ испуњењу уговорене обавезе.

Из датих разлога, те како је супротно ревизионим наводима, другостепени суд образложио жалбене наводе и дао разлоге за своју одлуку, то је изјављену ревизију ваљало одбити, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић